VI. évfolyam 27. szám

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ..... 24 kor. (12 frt)
Félévre ..... 12 „ (6 „)
Negyedévre ..... 6 „ (3 „)
Egy hóra ..... 2 „ (1 „)
Egyes szám ..... 8 fillér (4 kr.
Vidékre ..... 10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap
korán reggel.
Ünnep és vasárnap után is.

UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG
és
KIADÓHIVATAL
Egyetem-utcza 7., (Lyceum-nyomda.)

HIRDETÉSEK DIJA:
Négyszög centiméterenként 8 fillér.
Iparosok és kereskedők kedvezményben részesülnek
Nyilttér soronként 40 fillér.

Kolozsvár, 1904. Főszerkesztő: Dr. PAPP JÓZSEF. Szerda, január 27.

Hagyományos osztrák politika.

Kolozsvár, jan. 27.

Minden jó magyar ember midőn csendes óráiban elgondolkozik hazája sorsa felől minduntalan feltünni látja szemei előtt azokat az akadályokat, melyek utjában állanak fajunk fejlődése és boldogulásának. Keresi a kibontakozást, lesi a pirkadó hajnal kezdetét s megragad minden kedvezőnek látszó alkalmat, melyekből a nemzet előnyére reményt merithet.

Mikor az obstrukció a kezdeményezők akarata ellenére nem várt eredményeket szült, mikor ennek hatása alatt mondhatni az egész magyar nemzet a „magyar katonai vezény és szolgálati nyelvért" harcba szált, ugy látszott 1867-től fogva először, valóban sarkára áll s megogja mutatni ellenségeinek, hogy több százados alkotmányát, törvényeit s az azokban rejlő nemzeti kincseket ismeri, jogait a magyar hadsereghez — nem csak hogy fel nem adja, de elodáztatni nem engedi.

Egy esztendőnél tovább folyt a parlamenti harc rendkivüli eszközökkel s bár a nemzet önérzetes és lojális kivánságai közismeretüek voltak, katonai téren mind olyanok, melyek az alkotmány, törvény félre magyarázhatlan szelleméből eredtek, mégis alig nyertünk valamit.

A függetlenségi párt küzdelme szép és tanulságokban gazdag volt. Ha a midőn a küzdők a nemzet közérzületétől támogatva minden vonalon előtérbe állottak, a nagy szabadelvüpárt elfogadja vala álláspontjukat, ma a „magyar katonai vezényszó és szolgálati nyelv" kérdése nem vita tárgya, de elfogadott és szentesitett törvény, mely végrehajtásra vár.

Ma nem ringatná senki magát abba a téves hitbe, hogy a katonai nyelv megállapitása felség jog, de tudná Ausztria és tudnák e házában élő összes ellenségeink, hogy minden jogok, igy a felség jog is a nemzettől származik, azokat a király is csak alkotmányos uton gyakorolhatja. Ha a magyar parlament minden tagja, mint egy ember erős meggyőződéssel ad vala kifejezést ezeknek, ma az osztrák hivatalos körök nem hitványkodnának s legalább a kilátásba helyezett nemzeti engedményeket nem igyekeznének letagadni.

Az egyetértésben erő van, az erő hatalom, a hatalom előtt pedig Ausztria még mindig meghajolt. Könnyü a dolga akkor, mikor látja, hogy mi soha egyet nem értünk, egy közös célfelé haladni nem tudunk. Erőnket szétforgácsoljuk, Bécs kegyeit keressük, a kamarilla szekerét toljuk, könnyen megalkuszunk, a közügyért, az ország érdekeiért egyértelemmel küzdeni képesek nem vagyunk.

Közéleti viszonyainknak ez a sajnálatraméltó helyzete adhatott bátorságot Pitreich urnak csak arra, hogy nyiltan kimerje mondani: „A katonaság cselekvésére a szolgálatban és azon kivül a szolgálati szabályzat intézkedései irányadók."

A közös hadsereg szelleme tradiciója pedig osztrák és ebből a szellemből az osztrák militarizmus a katonai hatalom nem enged. Nemzeti követelésekről, alkotmányról, kiegyezési és más törvényekben biztositott jogokról beszélhetünk a meddig tetszik, az semmi, mindenütt és mindenekben a lényeg az igazság: a szolgálati szabályzat.

Gazdasági életünk megsemmisülhet teljesen, alkotmányunk össze dölhet, bele mehetünk forradalomba, oda állhatunk mind a golyó elé, megváltozhatik minden, de magyar vezényleti és szolgálati nyelvről szó sem lehet, mert az egységes nyelvre feltétlenül szükség van, ez pedig a német.

Igy okoskodik Pitreich ur osztrák szellemben az össz birodalom érdekeiért. Szavaiból mindenütt ki érzik, hogy a chlopyi hadparancs meghatározásai érvényben vannak ma is. E meghatározásban benne foglaltatik, hogy a hadsereg csak a császáré lehet és nem egyuttal a nemzeté is. A ki katona sorba lép az mondjon le minden egyébről, egyedül a közös hadsereg tradicióit, a hagyományos osztrák szellemet ápolja. A szolgálati szabályzat keretei között szolgálatban és azon kivül mozoghat, járhat, gondolkozhatik, ez az egyedüli hatalom, melyre eskühetik, más törvénye nem lehet a katonának csak: a »szolgálati szabályzat.«

Ilyen felfogás után arra sem lehet reményünk, hogy a magyar csapatok fokozatosan magyar tisztekkel láttassanak el, csak annyiban, a meddig az osztrák hagyományos politika s annak tradicióit megengedik. Ha ez iránt komoly lett volna az a törekvés, 1868 évtől fogva idő és alkalom elég volt arra, hogy a nemzetnek legalább ez a jogos kivánsága teljesüljön.

Őszintén megvallva a katonai büntető eljárás reformjába nem bizunk, mert a magyar tárgyalási nyelv szintén az osztrák szellem uralma elleni törekvést foglalja magába.

A Tisza kormány hozott katonai téren bizonyos engedményeket. El is vállalta azokért az ország szine előtt a felelősséget. A legnagyobb ellenzéki párt Kossuth Ferencz vezérlete alatt látva az ország nagy és égető szükségeit, tiszta önzetlen hazafiságból letette az obstrukció fegyvereit, törvényes eszközökkel kiván a nemzet jogaiért tovább küzdeni. Ugy szólva minden ember békét óhajt.

Nehány magával megfeledkezett, hazafias érzéséből kivetkezett ember obstruál tovább, a kamarilla nagy örömére tolja Bécs szekerét. Rágalmaz, gyanusit minden pártot minden embert, kik a klerikális reakció céljainak szolgálatot nem tesznek.

A Tisza-kormány vállalkozása valószinü meddő marad, az osztrák katonai hatalomnak egyik legfőbb tényezője Pitreich katonai téren a kilátásba helyezett nemzeti engedményeket nyiltan tagadásba veszi. A mindenkori kormányok támogatója a nagy szabadelvüpárt tür és vár, reméli a jobb időket most is. A Kossuth-párt is hasztalan hozott béke törekvéseivel önzetlen áldozatot, tétlenül kell néznie a fejleményeket, mert labancok nem lehetnek, elleneink malmára vizet nem hajthatnak. Most a magyar parlamentnek minden dicsősége és minden szennyesse tizenöt emberé, kik Bécs tapsai mellett hajtják ezt a sokat zaklatott országot vég romlása felé. Az ilyen dicsőségre nincs szüksége a nemzetnek, az ilyen szennyest a népfajok életéből nagy romlás nélkül ki mosni nem lehet.

Az osztrák hagyományos szellem négy száz év óta egy uton halad. Céljait ismeri jól, minden törekvése, teljes akarat ereje oda irányul, hogy alkotmányunkat össze törje, országunkat a tartomány nivojára sülyessze. Nyiltan bevallott és titkos céljai mindig ezt az érdeket szolgálták és emellett kitartanak hitük szerint egész a diadalig.

És vajjon nem jogosult-é ez a hit? Még most tőlünk függ, hogy ne legyen az.

Szedjük össze magunkat, ne kicsinyeskedjünk, tegyük félre a személyes politikát, szánjuk meg ezt az ősök vére által sokszor megszentelt országot, mert ennek a földje, ennek a népe ma még a mienk. Ne legyen válaszfal közöttünk felekezeti érdek, nemzetiségi különbség, hanem a kik önzetlenül tudjuk szeretni ezt a hazát, dolgozzunk felvirágzásáért közösen, hittel, meggyőződéssel, kitartás és erős akarattal.

Ha ezt tesszük, a kétfejü sas elszáll, a bécsi halálmadár visszatér odujába. Nekünk ugy sem kellenek ezek a jó madarak, legyen Ausztriáé mind a kettő örökre.

Nemes Árpád.

= **Kiplakátirozott magyar képviselő.** Lapunk egyik közelebbi száma vezércikk keretében foglalkozott a mentelmi bizottság javaslatával, mely a Ház előtt *Lengyel* Zoltán képviselő jegyzőkönyvi megrovátását s e ténynek a hivatalos lapban és a képviselő kerületében leendő nyilvános közzétételét inditványozta. A képviselőház többsége, — nem tekintve a dolgok érdemi részét, hanem csak a pártszempontokat — magáévá tette a mentelmi bizottság javaslatát s igy a Budapesti Közlöny tegnapi száma már közli is a képviselőház drákói határozatát a következőkben:

Kivonat a képviselőház 1904. évi január hónap 22-ikén tartott 382-ik ülésének jegyzőkönyvéből.

4087. Maróthy László a mentelmi bizottság előadója bemutatja Lengyel Zoltánnak a képviselőház által ez évi január hónap 21-ikén tartott 381-ik ülésében 4081. szám alatt hozott határozat folytán a házszabályok 222-ik és 255-ik szakaszai alapján javaslattétel céljából a mentelmi bizottság elé utasitott mentelmi ügyére vonatkozó bizottsági javaslatot, mely szerint Lengyel Zoltán országgyülési képviselő azért, mert az 1904. évi január 21-ikén tartott országos ülésen ismételten a házszabályok rendelkezéseibe ütköző engedetlen magatartást tanusitott, jegyzőkönyvi megrovásban részesittessék, és ez a hivatalos lapban és Lengyel Zoltán választókerületében falragaszok utján közzététessék.

A Ház a mentelmi bizottság javaslatát vita nélkül, felállás és ülvemaradás utján megejtett szavazással elfogadván, elhatározza, hogy Lengyel Zoltán országgyülési képviselőt a fentebb emlitett okból jegyzőkönyvi megrovásban részesiti s egyuttal e mogrovásnak a hivatalos lapban, valamint a nevezett képviselő választókerületében falragaszok utján leendő közzétételét elrendeli.

Ugy látszik, *Lengyel* Zoltán kerületében nem estek kétségbe az ő népszerü követükön, határozatilag elkövetett megrovás miatt. Bár a kerület egyes helyein e megrovási határozat kifüggesztése iránt még hivatalos intézkedés nem történt, mindamellett a krasznai választópolgárok siettek már üdvözölni *Lengyel* Zoltánt, kit az alábbi távirat bizonyára jobban megörvendeztet, mint a hogyan lesujtja őt a Tisztelt Ház kétes értékü megrovási kalandja.

Az üdvözlő távirat szövege a következő:

A többség erőszakoskodásával szemben mi, mint választópolgárai, tiltakozásunkat fejezzük ki. A jegyzőkönyvi megrovás Nagyságodnak nem szégyen, hanem babér, haladjon csak az önzetlen és tántorithatatlan hazaszeretet egyenes utján, választói bizalma, szeretete és ragaszkodása nyomon fogja követni. A január 24-én tartott közgyülés megbizásából: Kövesdy, elnök.

TÁRCA.

A mi életünk.

Irta: **Herczeg Jenő.**

Ugy tetszik: szines, ragyogó a mi életünk. Sokan vallják, hiszik: az ujságiró a legboldogabb mindenek felett. Előtte a hir, a dicsőség utja; előtte ezer és ezer kinálkozó alkalom a szórakozásra. Az élete könnyü: része van minden jóban és gyönyörüségben, a mit az élet nyujt. Az ujságiró pályája a gyönyörök, az élvezetek forrása: abból meritünk mi mindannyian, kiknek valamelyik redakcióban egy kis iróasztal jutott. Igy mondja; igy látja a közönség. Igy szólnak, igy hiszik azok, a kik csak felületesen itélik meg a mi mesterségünket. Mert azt látják és azt tapasztalják: az ujságiró ott van mindenütt, részt vesz mindenben. Minden helyen, a hol a nyilvános élet megnyilatkozik: ott tipegünk mi, nagy urak apró eseteinél és apró emberek nagy munkáinál. Tárt ajtókra találunk minden helyen: természetesen nem a saját személyünkben, hanem mint ujságirók, azért, hogy nehány ember másnap nyomtatásban olvashassa a nevét. Amellett — ugy hiszik — ez a legkönnyebb mesterség. Iskolába nem tanitják, bizonyitványokat nem kérnek sehol: a zsurnaliszta élete a legteljesebb szabadság és függetlenség. S mivel ma minden irástudó ember ugy érzi, hogy egy kitünő ujságiró szunnyad benne és hogy a legerősebb zsurnaliszta vér csörgedez ereiben; hát ezért itélik meg a mi helyzetünket oly ferdén. S kedves, derék, jó fiuk vagyunk, ha kellemeset mondunk; viszont haszontalan, komisz fráterek: ha sujtó birálatot hangoztatunk....

*

Milyen is hát valójában a mi életünk? Csakugyan csupa gyönyörüség, csupa kedvesség és öröm az? Ha néha-néha komolyan elgondolkozom e kérdés felett: be kell vallanom, zaklatottabb, keservesebb, hálátlanabb foglalkozás nincs a mienknél.

Érezzük mindig és minduntalan: az egyén, a személy, az semmi; a mi bennünk, belőlünk mások előtt értékkel bir: csupán az ujságiró.

S mégis: mi ugy szeretjük a mi pályánkat, ahogy van. Telve csalódással, keserüséggel. A bérünk: lelkünk széthullása, meg talán egy darab száraz kenyér. Azontul semmi, de semmi. Csak egy lassu sorvadás: mely megemészti a lelkünket, a testünket. Kezdjük: duzzadó erővel, nagy reménységgel, rajongó szeretettel: végezzük pedig testileg és lelkileg összetörve: kórházban ...

Megdöbbentő, szomoru perspektiva, az amely elébünk tárul, ha megfeledkezve magunkról: a saját jövendőnkbe akarunk belelátni. S visszatérek mégis a gondolatra: bármily sivár, szomoru is a jövő képe, ha kihullana kezemből a penna, ha összetörne az iróasztalom, ha szedő nem rakná többé sorokba az én szerény gondolataimat és gép nem nyomná le az én irásaimat; s ha hivatásom keserves örökkévalóságát, a nyugodt polgári élet kellékei váltanák fel: szerencsétlennek érezném magamat. Mert mégis van a mi pályánkban valami lelket uraló varázslat, valami megfoghatatlan ösztön, valami talán öntudatlan béklyó: mely odarögzit bennünket elválaszthatatlanul....

*

Talán azért van ez igy: mert ott élünk a nyilvános élet forgatagának közepén. S minden hullám rajtunk törik meg, vagy bennünket borit el. De a csapkodó áradat közepette is kötelességünk irányitani a nyilvánosság sajkáját. Intézmények, emberek, csak a mi lelkünkön át nyerhetnek életet, vagy halált. De ezer szem ellenőrzi minden ténykedésünket. Ha jót cselekedtünk: csöndes némasággal veszi tudomásul a közönség, mert ez a kötelességünk. Ha tévedünk, ha csak megbotlunk, akkor nincs bocsánat, vagy elnézés: szemben találunk magunkkal mindenkit. A becsületünk közpréda: a legtisztább intenciókat körülveszik a gyanusitás és rágalmazás mérgével. S mi élünk napról-napra, mintha egy nagy tartozást kellene lerónunk az élettel, az emberiséggel szemben. S lelkünk hevületével, szivünk vérével, agyunk gondolataival fizetünk meg mind azért, amit a hivatásunk nyujt. De a kötelességteljesités külső megnyilvánulása, azt mutatja, hogy pompásan élünk, fényes, jó dolgunk van. Pedig a mi kiváltságaink is csak látszólagosak. Valójában a nehéz kötelességek áradatát zudítják felénk. Mindenütt, ahol kinyitják nekünk az ajtót, hogy beléphessünk; mindenütt, ahol vigadnak, szórakoznak, ünnepelnek, reánk a munka várakozik. Politikai párttusák, emberi szenvedélyek, gyengeségek, bánat és szomoruság; öröm és vigság, mind a mi lelkünkön keresztül szürődik le a nyilvánosság számára. Hiszen egy redakciónak egyetlen napi életéből is megitélhetnők a munkát, amit mi teljesitünk. Mert nemcsak az a munka: amit ott lát a közönség kész ujságjában; hanem az is, amit a papirkosár eltemet, ami elvész a semmiségben: nem tudva, nem ismerve senki által a redakción kivül. Az élet, a valódi, az eleven és gyarló élet lüktetését mi érezzük és értjük legjobban: sirásói vagy életrekeltői az emberi hiuság ezerszinü érzésének; csöndesitője szenvedélyeknek; orvosai nyomoruságnak: mindezt sokszor rejtve, titokban, köszönetet nem kapva, de nem is várva senkitől.

De hosszura terjedne, ha én most arról akarnék beszélni, hogy hány különböző érzésből fonódik össze az ujságnak csak egy napra való anyaga is.

Ezer és ezer ember akad az utunkba, kik a mi vállainkon kapaszkodnak előbbre. S mi oly szivesen nyujtunk ehhez segédkezet. Pedig tudjuk: hogy mikor előnkbe kerültek, szivesen rugnak egyet hátrafelé: rajtunk. Vagy a legjobb esetben leereszkednek hozzánk nagy kegyesen. S mi ezt tudjuk, látjuk, megérezzük előre, de azért nem haragszunk. Sőt természetesnek találjuk. Mert mi mindenkié vagyunk. Tőlünk mindenki követelhet szolgálatokat, szivességeket, használhatunk intézményeknek, embereknek: nekünk nem juthat még sem más, mint az a nagy és óriási, de mégis korlátolt tér: a kötelességteljesités. Az ügyvéd, az orvos, a cipész, a szabó: mind-mind kérheti munkájának honoráriumát, attól, akinek hasznára volt; ha az ujságiró tenné azt: rásütnék a becstelenség bélyegét. Mert manapság minden egyéni érdeket betudnak göngyölíteni a közérdek himes palástjába: nekünk pedig a közérdeket kötelességünk szolgálni.

*

S mégis: alig van nagyobb örömünk, mint mikor valami jó és hasznos ügynek szolgálatába állhatunk, ha segithetjük a reánk szorulókat, ha a közönség megérti szavunkat; szóval: az a jutalmunk ha valakinek vagy valaminek hasznára lehetünk. Ha eredményeket érhetünk el. Valami nagy és fenségesen felemelő érzés uralja ilyenkor a lelkünket. A mely egyszersmind adalékul szolgálhat annak a ragaszkodásnak, rajongásnak és szeretetnek megértésére, mely bennünket az ujságirás utján megtart és szétszakithatatlanul odaláncol. Megtalálom ebben a lekötő kapcsot; a lélektani magyarázatot, mindarra, amit különben alig tudnánk megérteni.

*

Vad, fegyelmezetlen, béklyókat meg nem türő, lehetetlenségeket nem ismerő, rajongó fanatikus érzésekből van összerakva az ujságiró egyénisége, de amellett gyöngéd, érzékeny, cinikus és rakoncátlan is. S mindezeket a tulajdonságokat lelkéből külön-külön váltja ki a pillanat. S rabja annak a perc-szülte érzésnek és amit tesz és amikor teszi mindig az életre keltett érzés irányitja. S épit vagy rombol ugy: és akként, a hogy a váltakozó érzések és indulatok jutnak erőre lelkében.

Kivül van a társadalmi életen: bár annak közepében áll. S végig irja minden ember krónikáját a születéstől, — a temetésig. Némelyiknek érdeme szerint nagyobb részt hasit ki a nyilvánosság érdeklődéséből, mások pedig ott vannak a tömeg történetében.

Csak a magunkét nem irja meg senki. S évről-évre az idő pergésével veszitünk az erőből, a lelkesedésből, a rajongásból. Lassankint kialszik a szenvedély tüze, elfonnyadnak bennünk az érzések és ekkor elkövetkezik a mi rettenetes tragédiánk. Amikor lassankint kiábrándulunk szerelmesünkből: a hivatásunkból. A közönség akkor talán már az én-ünket venné számba, nem az ujságirót. S bár az volt életünk vágya, mikor odaérkezünk el, valami csalódás félét érezhetünk. S szürkülő fejjel, fásult lélekkel, összeroncsolt szervezettel, elégedetlenek kell, hogy legyünk az élettel és önmagunkkal. S vissza tekintve a multba táplálkozunk, erőt meritünk abból az időből, amikor még csak ujságirók voltunk. Semmi egyebek. S szivesen szállunk vissza gondolatainkban az elröppent időre, mert már közeledik a vég....

S nincs mögöttünk semmi.... Mi csak téglát hordottunk az épületekhez, de az emléktáblába mások neveit vésték bele.... Mert a holnapra való munkánk, mindig eltemete azt, amit tegnap végeztünk....

S ha elérkezünk ahhoz, hogy kihull kezünkből a toll: akkor megkapjuk a jutalmat egy egész élet munkásságáért. S még a hátramaradt társak is hangosan követelik azt részünkre. S meg is kapjuk. Nem tagadják meg tőlünk sehol. Mert az a jutalom: egy ingyen temetés és egy ingyen sirgödör.

Réti Sándor férfi ruhakereskedőnél a tanácsháza alatt 2466-118

1 férfi öltöny 4 frttól
1 fiuöltöny 1 frt 50 krtól.
1 férfi nadrág 1 frttól kezdve
kapható csakis a Tanács alattaház.

Iskola Alapítvány – Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală – BCU Cluj-Napoca

= **Bizalom nyilvánitás Sebess Dénesnek.** A maros-vásárhelyi I. kerület függetlenségi pártja tegnapelőtt — mint onnan irják, — népes értekezletet tartott, melyen behatóan megvitatták a jelenlegi politikai helyzetet, Az értekezleten *Sebess* Dénes országgyülési képviselő is felszólalt. Beszédében többek között ezeket mondotta:

A függetlenségi párt a nemzet jövőjét, becsületét, szabadságát képviseli. Könnyelmü szóval nem lehet megbontani sorait. Miféle hadsereg az, hol a fővezér megálljt parancsol s az alvezérek rohannak, a káplárok tüzet, a közkatonák jobbra átot csinálnak?! Nagy küzdelmek várnak ránk. A fegyvert nem törhetjük össze.

Kossuth Ferenc nagy tapasztalata, nagy tudása bizalmat kell mindenkiben ébresszen. *Ő törhetetlenül bizik Kossuth Ferencben, őt el nem hagyja most, mikor ellenség és barát rágalmaz, egy nagy és becsületes törekvésü hazafit.* Kötelessége minden katonának a vezér mellé állani.

A lelkes és igaz beszéd elhangzása után *Sebess* Dénes lelkes éljenzés között hagyta el a tanácskozást. Erre nagy arányu vita indult meg a képviselő szavai felett. Végül a következő egyhangu határozatot hozták:

Sebess Dénes képiselőnek a multban kifejtett hazafias munkásságáert elismerését és köszönetét fejezi ki a párt, kimondja egyszersmind, hogy képviselője iránt bizalommal, szeretettel és ragaszkodással viseltetik, jelenlegi magatartását helyesli és jövő magatartása iránt teljes bizalommal van.

Ezzel az értekezlet véget ért.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Express tudósitás. —

Budapest, jan. 26.

Ugyanaz a szcenéria mint tegnap, tegnapelőtt, vagy akár három héttel ezelőtt. A padok üresek, a folyosón csak az obstruálók várakoznak. Elvétve akad egy-két kormánypárti képviselő, akik bosszankodva konstatálják, hogy Lengyel Zoltán megrovási plakátjait olyan különösen szerkesztették, hogy abban Maróthy László neve gyakrabban fordul elő és ritkábban van nyomva, mint Lengyelé.

A néppártiak elégedetten rágódnak még mindig Polónyi tegnapi nagy „vereségén." Rakovszky István konstatálja, hogy élvezet volt Zboray beszéde alatt gróf Khuen-Héderváry mimikáját nézni.

Fél tizenegykor azonban az elnök erélyes csöngetéssel félbeszakitotta a kedélyes diskurzust s kezdődött a „komoly" munka.

A jegyzőkönyv hitelesitése után Münnich Aurél előadó beterjeszti a véderőbizottságnak az 1904. évi ujonclétszám megállapitásáról és az ujoncok megajánlásáról szóló törvényjavaslatot az azzal kapcsolatos jelentésekkel. Kinyomatják és szétosztják.

Az ujoncjavaslat.

Kovács Pál szól először a javaslathoz. Hosszan igazolja, hogy multkor joga volt beszédének másnapra való halasztását kérni.

Perczel elnök (csenget): Kénytelen vagyok a szónokot figyelmeztetni, hogy ezt multkor már hosszu házszabályvita alatt kifejtették. Azt hiszem nincsen senki, a ki azon nézeten volna, hogy ez a kérdés az ujoncjavaslathoz tartoznék.

Kovács Pál: Meghajlok az elnöki figyelmeztetés előtt, csak még arra szoritkozom, hogy ujra kijelentsem, hogy jogosan kérjem, hogy beszédemet másnapra halasszthassam. Rátér ezután azokra a gyanusitásokra, amelyeknek pártja a hosszu közdelem alatt ki volt téve. Ezek a rágalmak a nép között termékeny talajra találnak, őket megtévesztik, a megtévesztett választók pedig helyesen itélni nem tudnak.

Szóvá kell tenni egy félhivatalos lapnak az eljárását, melynek mai száma egy intervievet közöl, melynek során Kardhordó Árpád elmondja, hogy ő kétezer koronával bélelt levelet kapott — hogy kitől, azt elárulni nem fogja — melyben arra kérik, hogy rendezzen ezzel az összeggel a Hohenzollern-ek érdekében tüntetést. A nevezett lap a „klerikálisok"-nak tulajdonitja ezt az őrült dolgot. A leghatározottabban tiltakozik ilyen inszinuációk ellen.

Derschatta és Pittreich támadásaira tér át, melyekről azt tartja, hogy a szabadelvüpártnak sem szabadna türni, hogy a miniszterelnök azok fölött egyszerüen napirendre térjen, hanem együttesen pártkülönbség nélkül kellene azokat visszautasitani.

A miniszterelnök azt mondja, hogy Pitreich nem avatkozott a mi közjogunkba, csak katonai szempontból szólt a kérdéshez. Ez nem igaz, de ha ugy is volna, akkor sem szabadna szó nélkül hagyni a hadügyminiszter beszédét, mert az ő közjogi állása kivánja azt, hogy olyan helyen, mint a delegáció, privát vagy szakszerü nyilatkozatokat tegyen.

Fölolvas néhány pontot a kilences-bizottság által kidolgozott programmból s kimutatja, hogy a katonai szempontból sem kvadrálnak azok a hadügyminiszter expozéjával:

Kovács beszédét parázs kis incidens zavarta meg. Lovászy Márton ugyanis rá kiáltott Sándor Pálra, aki többedmagával erősen tárgyalt valamit a tuloldalon, hogy: „Halljuk".

— Ne börzézzenek! — kiáltja át Kaas Ivor is.

— De hisz ön megbolondult! — pattant fel Sándor Pál, aki a börzézést nagyon zokon vette.

— Rendre, rendre! — kiáltotta az egész baloldal.

Elnök: Nem értettem tisztán, hogy mit mondott a képviselő ur!

Sándor Pál: Azt mondtam, hogy megbolondult.

Elnök: Ezért a kifejezésért rendreutasitom.

(Az elnöki széket Jakabffy Imre foglalja el.)

Kovács Pál: A hadügyminiszter azt mondja, hogy lehetetlen a szabadelvüpárt programmját tökéletesen megvalósitani, mert ez az osztrák kormánnyal összeütközésekre vezetne. Érti az osztrákok álláspontját. Ők a maguk számára akarják biztositani a katonai pályát s féltékenyen vágynak arra, hogy magyar ifjak nagy számmal a katonai pályára ne mehessenek.

Amikor azt látjuk, hogy még ennek a csekély értékü programnak elvi elismerése is milyen leküzdhetetlen nehézségekbe ütközik, akkor igazán nem értem azt az előlegezett bizalmat, melylyel a szabadelvüpárt és még számosan gróf Tisza iránt viseltetnek.

Szónok áttér Polónyi szombati beszédére, melyet a miniszterelnök érdekében tartott, nagy védőbeszédnek minősiti. Nem hiszi, hogy Polónyi saját pártjának minden tagja egyetértene vele. Óhajtja, hogy a függetlenségi párt, már a saját jól felfogott érdekeiben is, precizirozza ezzel szemben álláspontjukat.

Ezután még hosszasan igyekszik Polónyi beszédének az élét tompitani.

Smialovszky Valér: Egy soronkivül letárgyalandó inditványt nyujt be. A mostani parlamenti helyzet — mint inditványában mondja — szanálása és a legsürgősebb törvényjavaslatok gyors letárgyalása érdekében, mondja ki a Ház, hogy a szönyegen levő törvényjavaslatra vonatkozólag az összes pártok megbizottaiból álló bizottság küldessék ki, mely záros határidő alatt, a házszabályok szigoru betartásával egy tervet dolgozna ki, melynek alapján a parlamenti rend helyreállhatna. (Élénk helyeslés balról.)

Polónyi Géza: Személyes kérdésben szólal fel és Zborayt valamint a néppártot támadja.

Kaas Ivor: Védelmezi a néppártot.

Tisza István: Röviden reflektál Kovács Pál beszédére.

Ezzel az ülés véget ért.

Mire valók
a keresztes vitézek?

Irta: **Hentaller Lajos** orszgy. képviselő.

Kolozsvár, jan. 26.

A reformáció feltámadásával rossz világ kezdett járni a német lovagrend tagjaira. A Ritter urak ugyanis, mint a keresztes hadjárat maradványai, teljesen el valának szigetelve abban a korban, melynek halvány sejtelme sem volt arról, mire is lehetett jó a keresztes hadjárat? Ennek dacára a német lovagok még mindig szorgalmasan viselték a keresztet.

— De hát, — mondá egy alkalommal Luther, — mik is voltaképen azok a keresztesek, akik sohasem inditanak keresztes hadjáratot?

E kérdésre nem volt válasz és a keresztes lovagok hamarosan megszüntek.

Ez jut eszembe ma, midőn a sajtó arról ad hirt, hogyha a miniszterelnök szépszerével nem bir a parlamenti obstrukcióval, hát egyszerüen neki áll s erőszakkal keresztülgázol az egész parlamentárizmuson, alkotmányon, jogon, törvényen.

Mondta már ezt más is. Mondta is, meg akarta is. Csakhogy akik akarták, belátták, hogy hisz az egyszerüen szarkapolitika, mert többet akartak, mint birtak.

Ez a két esztendős harc sok embert felmorzsolt, sok kormányt és házelnököt elnyütt.

Széll Kálmán, nem lévén a természettől erőszakoskodásra teremtve, a passiv reziszténciára határozta el magát. Ki akarta bőjtöltetni az ellenzéket. Nem sikerült!

Széllt megbuktatták saját hivei, palotaforradalomnak esett áldozatul, azért, mert nem volt erőszakos.

Jött utána Héderváry-Khuen, a „lieber Karl". Ő sem passiv nem akart maradni, sem nem erőszakoskodott. Az ő programmja első megjelenésekor az a muszka programm volt, mely szerint az aranynyal megterhelt teve a legmagasabb várfalakon is átbir hatolni.

Héderváry és szamarai nem mentek a pénzzel semmire s első föllépte után nem maradt hátra más, mint egy csomó piszok, a mit a parlamenti vizsgáló-bizottság aktái gondosan őriznek. Erre esetleg még szükség lehet, ha Khuen ur ujabban mutatkoznék a politikai szemhatáron.

Amikor ez a közkedveltségü „dsentlmenn" letört, gróf Tisza kapott megbizást kabinetalakitásra. A szabadelvüpárt akkor ugy bánt el Tisza Istvánnal, mint a Bánffy idejében Khuen-Héderváryval. Nem kapott miniszterekt, nem volt képes kabinetet alakitani. Csak épen, hogy a jólelkü „Náczi bácsi" neki is meg nem mutatta merre van az ajtó? A primhegedüt ujra s másodszor is Khuen vette kezébe, de pártja cserben hagyta. Nyilt ülésben szavazta le. Erre már csakugyan mennie kellett, a kunigunda után jött ujra Eduárd, a bécsi udvari körök utolsó mentsvára, gróf Tisza István.

Az ő megérkeztével a képviselőház egész elnöksége megváltozott. Tallián Béla miniszter lett, Apponyi helyet adott Perczel Dezsőnek, a jámbor jólelkü, de gyenge kedélyü Dániel Gábor pedig a modern baka káplár Feilitzsch Arturnak.

Tisza miniszterségében az erőszak planetájában született. Hivei ugy beszéltek róla, mint a magyar Bismarckról. Igazi vasembernek jellemezték acél idegekkel és törhetlen szivósággal. Vagy mint ő mondja magáról: Fenegyerek hirét terjesztették.

Igaz! meg is kisérlette a fenegyerekeskedést. Inditványozta a kettős üléseket. Pártja el is fogadta és szégyen nem szégyen, de tagadni lehetetlen, a fenegyerek miniszterelnök egyetlenegy kettős-ülést sem birt tartani.

Ekkor a fegyveresből selyemgyerek lett. Dacára, hogy lenézte Széll Kálmán taktikázó politikáját, elkezdett taktikázni az ellenzékkel. Ez sikerült. A nagy függetlenségi párt tartózkodik egy idő óta a parlamenti küzdelemtől. Párthatározat köti, melyet a pártegység érdekében hozott. De ezzel mégsem érte el Tisza azt, amit akart, mert a parlamenti béke nincsen helyreállitva.

Erőszakkal nem tudja. Békés uton nem birta.

Most, amikor a sárga-fekete hurok nagyon szorul a torkán, azt akarja a világgal elhitetni, hogy ő eddig nem akart erőszakoskodni, hanem csak ezután fog.

Dehogy nem akart! Dehogy nem akart! Akart volna biz' ő, szeretett volna is, de hát furcsa egy Aculus-barlang ám az a magyar képviselőház! Ha ott az erőszak szele megindul, sohasem lehet tudni, nem azt söpri-e ki először, aki kinyitotta a szeles-zsák száját?

És igy lesz ez most is! Mert abban a percben, amint Tisza előhozakodik az ő erőszakos eszközeivel, abban a percben szemben fogja magával találni azt a nagy és egységes függetlenségi pártot, amelynek idealizmusa rövid időre magasabb állomásan és a pártegység szempontjából ugyan pihenteti küzdő fegyvereit, de amely függetlenségi és 48-as pári sohasem állhat be egy 67-es miniszterhez kocsitolónak, hogy szekerének tengelyét és kerekeit kirántsa a közösügyes mocsárból.

Most hisz hála isten! a függetlenségi és 48-as párt tagjai még nem reformáció korabeli keresztes lovagok? nekik talán még van joguk hadjáratot viselni a közös kormány ellen, s küzdeni a haza jogaiért, függetlenségéért és önállóságáért! Ha nincs: akkor mi is azt kérdhetjük, amit Luther? Mire való a függettenségi párt?

Brassai Sámuel emlékezete.
A tegnapi hangverseny.

— *Saját tudósitónktól.* —

Kolozsvár, jan. 26.

Az idei pangó hangverseny-szezon első jelentőségteljes estéje volt a tegnapi, melyet *Brassai* Sámuelnek, az utolsó, nagy polyhisztornak emlékezetére szánt a hangverseny rendezősége. Kolozsvár halhatatlan emlékü nagy tudósának sirján emelkedik majd az oszlop, melyhez e hangverseny jövedelme adja az alapot s igy érthető, ha a város egész intelligens társadalma sietett érdeklődésével kitüntetni a fényes hangverseny minden egyes számát.

Nyolc óra mult, a midőn megkezdődött az ünnepély. *Farkas* Ödönné zongorán, *Répai* Andor gordonkán, *Kovács* Kálmán hegedün és még négy jeles zenész fuvó-hangszeren adták elő Hummel Septettjét. Valamennyi előadó hozzájárult a septett müvészi összhangjához s a közönség zugó tapsa volt a kiváló muzsikusok jutalma.

Feszült érdeklődéssel várta mindenki *Petelei* István felolvasását. Petelei, sajnos, csak vendégképen jött régi tanyájára Kolozsvárra, hol neve hosszu időkre bevésődött a szivekbe s az emlékezetbe. Eljött, hogy visszaemlékezéseket olvasson föl róla, a hóditóan szép kék szemü aggastyánról, *Brassai* bácsiról, kinek oly kedves ismerős volt itt mindenki, aki oly kedves ismerőse volt mindenkinek, a kinek mindenkihez volt egy-két nyájas, biztató szava, egy-egy sugárzó, jóságos tekintete. A ki megsimogatta a gyermekeket, rámosolygott az őt aggságában ugy bálványozó asszonynépre, a ki komoly szókat váltott a közélet terén forgolódó alakokkal, — a kinek figyelmét senki, semmi ki nem kerülte soha.

És *Petetei* István, csodás meleg hangon, oly közvetlenül beszélgetett a jó Brassai bácsiról, hogy az őt ismerők ujra látni vélték pátriárka alakját a Monostor-utca baloldalán végighaladni s azok, a kiknek nem adatott látni ezt a tüneményes férfiut, azok előtt is ismerősként jelent meg az ősz tudós, nagyszivü, hosszuszakálu ősz tudós.

Volt-e fiatal Brassai? *Petelei* ráfeleli, hogy előbb nem hitték, de utóbb rájöttek. Fiatal is volt, bohó is volt és szeretett is, olyan égő, ábrándos szerelemmel, mint egy kis jogász szerethet talán. Egy Mátyáskirálytéri iparos lányát szerette meg. Ott sétálgatott az ablaka alatt az ifju, rejtelmes módon ide csöppent legény és addig sétált, addig sétált, mig a leányt elvitte egy mágnásgyerek messzire. Előbb elvitte, később elvette, Brassai pedig bucsut mondott a dalnak s a szerelemnek.

De azért szerette a szép asszonyokat. Ők is szerették s a tengersok látogató derekas percentjét asszonyok tették ki. Figyelmük és ragaszkodásuk oly sok jelével halmozták el őt. Egyszer aztán merényiet készült ellene. Meg akarták házasitani. Egy hozzája méltó, negyven év körüli jeles asszony személyt szántak néki, nehogy egyedül találja majd a vénség. De ő az ő bájos mosolyával rázta le a jóakaró terveket:

— Hagyjatok! Egy asszony negyven esztendő alatt roppant sok vágyat gyüjtött össze a begyében. Már most hogy tudjak én annak megfelelni.

És nem nősült meg, de dolgozott, tanult éjjel-nappal, mintha csak a betévő falat kenyeret akarta volna megkeresni tán. Kora reggel már kisérletei és munkái közt lelhették és e mellett jutott arra is ideje, hogy egy csitri iskolásleányt naponta héttől nyolcig oktatgatott a német nyelv müvészetére. Hónapokig tanitotta a leányt, a ki a végén pirulva szólt, hogy hát most már mivel fizesse meg ő ezt a nagy jóságot? Brassai bácsi előszedett egy óriási tűt, egy szál cérnát és ellenszolgálatul megvarratta a csitri lyánynyal a pantallóját.

Hány szegény diákot segitett, szóval, tettel, jótanáccsal, pénzzel egyaránt. S hogyan jutott mindenre ideje. S hogy lelkendezett, ha zenét hallhatott! Valamikor, mikor még rugékonyabb voltak az ujjai, ő is játszott ám a zongorán! Azután már csak hallgató lett. Figyelve leste a játékot s csupán néha szólt:

— Az ott ujra siet. Nem igy gondolta ezt Haydn. De persze, a mai emberek sietnek, — az élettel is.

És szépen, lassan hazasétált, monostor-utcai két szobájába, hol annyi sok tudományt összegyüjtött s hová *Gyulai* Pál épen *Petelei* Istvánnal üzente meg, hogy:

— Szóljon az öregnek, hogy kezdjen hozzá az emlékei megirásához, mert itt immár az ideje!

Az öreg ur dühös lett az üzenetre és azt mondotta Peteleinek, irja meg a nagy kritikusnak, hogy ő már csak akkor kezdi meg az emlékei megirását, ha Gyulai befejezte az ő maig félbenmaradt — Romhányiját.

Ilyen és hasonló, kedves derüs históriák fakadtak *Petelei* István hatalmas tollán. Lágy, közvetlen hangon olvasta föl emlékezéseit s a midőn befejezte előadását, szünni nem akart a taps és az éljenzés. *Petelei* István mélyen meghatva hajolt meg ez őszinte, szivből fakadt ünnepeltetés előtt.

Most dr. *Vásárhelyi* Béla pompás, fejlett technikára való hegedüjátéka következett, mire dr. *Perlné Halász* Adél Meyerbeer: Ördög Robertjéből a Kegyelem áriát énekelte el, frenetikus hatással. Dr. *Perlné* tiszta, kitünően iskolázott énekhangja bármely opera szinpadának diszére válna. A tapsok lecsillapulta után *Farkas* Imre, a népszerü rokonszenves ifju költő szavalta el néhány költeményét, a melyek közül a két legsikerültebbet lapunk más helyén leli meg az olvasó. Az egyszerü finom szövésü, kedves versek mély hatást tettek a publikumra. Nagy tetszésben részesült *Vikol* Rózika gyönyörü alt-hangja is. A kisaszszony Halévynek „Zsidónő" cimü és Meyerbeernek „Próféta" cimü operájából énekelt egy-egy szépséges részletet. Majd a kolozsvári Nemzeti Szinház széphangu énekese, Ladiszlai József lépett a pódiumra s öblös, meleg hangján Wolfram dalát Tanhauserből és egy Angol dalt Balfétől énekelt. A közönség hálás tapsokkal jutalmazta Ladiszlai jeles énekmüvészetét.

Az estély müvészi részének csattanóját mindenesetre *Rozenfeld* Aladár zongora játéka döntötte el. Volt alkalmunk már részletesen kiterjeszkedni a mi müvészfiunk mesteri technikájára, melyet tegnap is valósággal félelmetes erővel csillogtatott. Liszt E, dúr rapszódiáját zongorázta az ifju müvész, kinek játékát fokozott élvezettel hallgattuk s ki két pompás számmal volt kénytelen megtoldani müsorát.

A hangverseny utolsó száma ismét dr. Perlné, Halász Adél éneklése volt. Bemberg: Nymphes et Sylvains, d'E. Dell Aqua: Vilanelle, ezeket énekelte el a müvésznő, kiváló énektudásával s a remek dalok után felhangzó éljenzés be is zárta a Brassai-hangverseny programmját.

Állani fog a nagy tudós emléke, a mint hogy kitörülhetlenül áll emlékezetének ércnél erősebb szobra a szivekben. Ez a tegnapi hangverseny pedig nyiló virág abban a koszoruban, melyet az *Ő* emlékére fűz a hálás, a kegyeletes, a nem feledő utókor.

(b.)

A keresk. és Iparkamara közgyülése.

— *Saját tudósitónktól.* —

Kolozsvár, jan. 26.

Ma délután négy órakor tartotta meg az Iparkamara ez évi első rendes közgyülését, élénk érdeklődés és gazdag tárgysorozat letárgyalása mellett.

Jelen voltak: *Veisz* József elnök, *Weisz* Mór és *Reményik* Károly alelnökök, *Gámán* Zsigmond, titkár, *Gámán* József, s.-titkár, *Balázs* Gyula, jegyző. *A kereskedő szakosztály* részéről: Bányai Károly, Haraszthy Jenő, Havas Lázár, Hirschfeld Károly, Szántó Bertalan, Szele Márton, Szegő Ede, Tamási István és Tischler Mór. *Az iparos szakosztály* részéről: B. Bak Lajos, Baranyai János, Braun Mihály, Bréda Ferenc, Gecse Lajos, Gombos Ferenc, Grünwald Mór, Kun Károly, Lengyel Károly, Müller Gyula, Reimann Károly és Simonfy István r. tagok.

A tárgysorozat előtt *Veisz* József elnök még három olyan tárgyat jelent be, melyek a tárgysorozatból kimaradtak ugyan, de fontosságuknál fogva szükségesnek látja azokat előterjeszteni s azoknak tudomásul vételét kéri.

A tulajdonképeni tárgysorozat az elnöki közleményekkel és az ügy forgalmról szóló jelentéstétellel vette kezdetét, melynek kapcsán ig. kamarai levelező tagoknak ajánlattattak és megválasztattak: *Pákey* Lajos, *Magyar* Endre, dr. *Szentkirályi* Ákos és *Széchy* Ákos.

A *miniszteri leiratok* felolvasása rendjén az *Ó-Radna* község piaci hely pénz dij szabályzata valamint a *Magyar-Lápos* község orsz. vásárnapjának áthelyezése tudomásul vétettek. A *vegyes kereskedőkre* nézve javasolják, hogy vas- és vasáruk, ugyszintén kalapok, sapkák és kész férfi öltönyök árusitására csak ipari engedély váltásával legyenek jogosultak.

A *szabó* és *czipész-szabászati* tanfolyamokat a miniszter a saját költségén egyelőre Dés, Besztercze, Torda és Gyulafehérvárra engedélyezi s legközelebbről *Désen* és *Tordán* tartatja meg a központból kiküldendő szaktanitók által. Ezt az intézményt a kolozsvári iparkamara létesitette saját szakemberei által; most azonban a kormány ezt is központositotta, a vidéki szakerők mellőzésével. — Az *ajánlott postai küldemények* átvételénél a megbizottak személyazonosságának igazolását a visszaélések kikerülése miatt szükségesnek véleményezi a kamara.

A társkamarák meykereséseinek előterjesztésénél élénk vihart provokált az aradi iparkamarának átirata a *pékipar vasárnapi munkaszünetének* este 11 órától hétfő reggel 6 óráig való engedélyezése iránt. *Hirschfeld* Károly, *Gombos* Ferenc és *Havas* Lázár megyőző felszólalásai után 13 szóval 9 ellen, közgyülés a jelenlegi munkaszünet betartását javasolja. — A *debreceni* kamara átiratát a gyümölcs pálinka-essentiák árusitásának korlátozása tárgyában *Szegő* Ede, *Tischler* Mór *Szántó* Bertalan és *Weisz* Mór felszólalásai után nem pártolja. — A *hazai cukor* fejlesztése érdekében a *temesvári* iparkamara átirata szerint az adóelengedést szükségesnek látja, mig a *szesz*gyártásra ohajtott adóemelést nem ajánlja.

A hatóságok, társulatok átiratai rendjén a *czikói* szamoskomp-dijszabályzatot változatlanul fentartani határozta. — Elhatároztatott, hogy az »Országos Magyar kereskedelmi Egyesületbe« a kamara alapitó-tagul belép, — mig az Országos iparbank alakitását, melyet a Magyar Védő-Egyesület javasol nem látja szükségesnek.

Végül a *helybeli kefekötők* kérelmét a *rabmunka korlátozása* és *meggátlása* tárgyában a kamara pártolólag fogja felterjeszteni az iparügyi miniszterhez.

* * *

Ezzel a hivatalos tárgysorozat véget érvén, elnök *Veisz* József egy bizalmas előterjesztés megbeszélésére kérte fel a jelen volt kamarai tagokat. Előadja ugyanis, hogy az iparkamara nagyérdemü titkára: *Gámán* Zsigmond 50 éves jubileumát óhajtják megünnepelni az összes társkamarák s erre nézve épen most kapott egy átiratot a *debrecceni* iparkamarától. Azt hiszi, hogy mindnyájuknak helyeslésével találkozik az az inditványa, hogy e jubiláris ünnepélynek rendezését maga a kolozsvári iparkamara kell hogy a kezébe vegye, mint a melynek kebelében érvényesitette páratlan szakértelmét és tudását *Gámán* Zsigmond, az iparkamarai titkárok nesztora. Kéri a közgyülést, hogy bizza meg az *elnökséget* és a *központi bizottságot*, hogy a kamara tagjai közül magát kiegészitve egy összehivandó rendkivüli közgyülés elé terjesszen javaslatot a jubileum rendezése tárgyában s egy *disz közgyülés* tartására nézve, melynek tárgysorozatában beilleszthe legyen a társkamarák s más meghivott testületek és hatóságok üdvözletei s egyéb ünnepségek.

A közgyülés lelkes éljenzésekkel fogadta az előterjesztést s a jubileum rendezését már most jegyzőkönyvbe vétetni határozta s igy a kolozsvári iparkamara nemsokára fényes ünnepélyességek között fogja méltatni egy hosszu élet eredményedus munkásának, *Gámán* Zsigmond iparkamarai titkárnak érdemeit, melyeket az ipar és kereskedelem felvirágzása érdekében ötven éven át kifejtett.

Külföldi hirek.

— Express tudósitás. —

Kolozsvár, jan. 26.

Budapestre a mai napon a következő táviratok érkeztek:

A keleti reformtervek.

Belgrád, január 26.

A szerb kormány kész mindenben támogatni a szövetséges hatalmak reformterveinek keresztülvitelét s mindenképpen azon van, hogy Szerbia ne veszitse el az Ó-Szerbia területét.

Az orosz-japán viszály.

Berlin, január 26.

A »Nationalzeitung«-nak táviratozzák, hogy az orosz kormány válasza alkalmas lesz Japán megnyugtatására s aligha fog olyan feltételt tartalmazni, melyet Japán casus bellinek tekinthetne.

Iskola Alapítvány – Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală – BCU Cluj-Napoca

Tokió, január 26.

Hivatalos helyről tulzottnak jelentik ki azt, a rövid idő előtt, a sajtóban a csungcsöngdói koreai tartományban előfordult zavarokról megjelent hirt. De nem vonják tagadásba, hogy az ország még mindig zavarog. Az uj koreai kormány Japánnal szemben barátságos érzelmü.

A „Niobe“ utja.

Kiel, január 26.

Korai volt az a jelentés, hogy a »Niobe« cirkálóhajó már elindult Aelesundba, mert a cirkálóhajó, bár utra készen, még mindig a kikötőben van.

Megsebesült hadügyminiszter.

Páris, január 25.

A Havas-ügynökség jelenti Sant-Dominóból: Los Llanosban véres küzdelem volt, a melyben a hadügyminiszter megsebesült. Ma reggel a hadügyminiszter belehalt sebeibe.

Nagy sikkasztás.

Nassau, január 25.

Grenginget a Nassau, Trust Company pénztárosát letartóztatták, mert avval gyanusitják, hogy 80—100,000 dollárt sikkasztott. Ezért a társaság ma irodáit meg sem nyitotta.

Munkások katasztrófája.

Pittsburg, január 25.

A Harwick Coal Company, melyben robbanás történt, teljesen elpusztult és bedőlt. Attól tartanak, hogy az összes munkások, kik a bányában foglalkoztak, elpusztultak. A munkások legnagyobb része külföldi.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, jan. 27.

Versek.

Irta: **Farkas Imre**

A vasminiszter.

Az ódon felvidéki város
Lobogó diszbe öltözött.
Megérkezett a vasminiszter
Fölzúgó éljenek között.
Tavasz volt.... a sugárzó napfény
Pazarúl szórta mosolyát....
Tavasz volt és a Hernád mentén
Kivirultak az ibolyák.

A bankett tiz fogásból állott,
Fényes nagy volt az áldomás —
Volt pezsgő, virág, felköszöntő,
Amint ilyenkor már szokás.
S a polgármesterhez zavartan
Fordult hires hazánkfia:
Ugyan kérem, — Kihez ment férjhez
A kis Lakatos Mária?

Kegyelmes ùr ösmerte volna
Szegény Lakatos Máriát?
Tanárom volt az édes apja,
Náluk voltam kosztos diák.
A Mária szobor tövében
Van egy magányos sirhalom,
Oda temették el szegénykét,
A sirba szállt fiatalon.

A vig, ünneplő társaságtól
A vasminiszter megszökött,
Fölkereste az ibolyás sirt
A Mária szobor mögött.
Amott a fényben uszó város
Utcáin ünneplő tömeg
S a nagy ember fáradt szemében
Egy nehéz könycsepp megremeg.

Oh, nemcsak azt a lányt siratja
Ki lenn porlik a föld alatt.
De az ő lázas életét is,
Mely kietlen, sivár maradt.
A megvetett boldogságot, mely
Hozzá már el nem látogat, —
Egy gyerekmese apró hősét,
Mivel nem ér fel, hir, dicsőség....
Az első rózsás álmokat.

Bálban.

Szólott a lány: el kellett ide jönni.
Érti: kellett! Könyörgött az anyám
És most mulatok én is, mint a többi
Ezen a vidám báli éjszakán.
Mig könny szememben fojtott könnyre támadt
Föladták rám fehér selyem ruhámat
És vig mosolygás ül az ajkamon,
Pedig az üdvösségem gyászolom.

Szerettem.... elhagytak. Az egész ennyi
S hogy ne nézzenek szánakozva rám,
Most táncolni kell, kacagni, nevetni, —
Látja amott, hogy remeg az anyám?
Fél szegény, hátha valahogy megtudják,
Hogy az egész csak szinjáték, hazugság,
Hogy rosszul játszom el a szerepem,
Mert azt az embert most is szeretem.

A zene hangosan szólt. Táncra kérték,
Vidáman indult táncolni szegény.
De láttam halvány ajka remegését,
Láttam a könnyet szeme szögletén.
Később a földre hullt egy sárga rózsa,
Utána néztem búsan, elfogódva,
Oh! mily egyforma a tragédiátok,
Összetört szívek, eldobott virágok.

— **(A kerületi betegsegélyző pénztári választások.)** E hó 31-re kitüzött betegsegélyző pénztári választásokra vonatkozólag Hadady Endre főkapitány a szükséges utasításokat egy régebbi hirdetményben már megadta. Abban a hirdetményben azonban elfeledte a főkapitány ur tájékoztatni az érdekelteket, hogy kiknek van szavazati joguk, kik és kikre szavazhatnak és hogy a megválasztottak megbizatása hány évre szól. Ugy látszik a főkapitány ur észrevette azóta a feledékenységét és jóvá is akarja tenni ezt. Agyanis a mit a hirdetményben el nem mondott, azt egy póthirdetményben mondja el most. Nohát mi ezen egy cseppet sem ütközünk meg, sőt azon csodálkoznánk, ha a rendőrség valami olyast tenne, ami nem szorul pótlásra. A póthirdetményből különben közöljük a következő részeket: 1-ször, hogy a hetven alkalmazott kizárólag a munkások által, a harmincöt munkaadó kizárólag a munkaadók által választatik. 2-szor, hogy szavazójogosultak: a munkások közül azok, akik a város területén gyárakban és általában nem képzettséghez kötött iparokban tényleg alkalmaztatnak; a munkaadók közül: a gyárosok és általában a nem képzettséghez kötött iparosok. 3-szor, hogy a megválasztandó kiküldöttek megbizatása hat évre szól. 4-szer, hogy a választást az iparhatóság részéről: Tussai Gábor alkapitány vezeti.

— **(Uj alispán Hunyadvármegyében.)** Hunyadvármegyéből vesszük a hirt, hogy Mara László alispánnak főispánná történt kinevezése folytán megürülendő alispáni állásra máris megindultak a választási mozgalmak. Ez idő szerint öt jelölt van, Pogány Béla főjegyző, Török Béla vajdahunyadi-, Csulay Lajos dévai-, Krasznay Olivér brádi főszolgabirák és Szimonásiu János árvaszéki elnök. A harc előreláthatólag Pogány Béla főjegyző és Török Béla vajdahunyadi főszolgabiró között fog lefolyni. Ez idő szerint legtöbb kilátása Török Bélának van, a kit a birtokosság tulnyomó többsége, sőt még a románság is agilitása, koncilians magaviselete és erélyessége miatt szivesen látna az alispáni székben.

— **(Személyi hir.)** Dr. Bartók György ev. ref. püspök Budapestre utazott, hol a hét végéig hivatalos ügyekkel lesz elfoglalva.

— **(A K. E. A. C. közgyülése.)** „Kolozsvári Egyetemi Athlétikai Club“ február másodikán (kedden) rendkivüli közgyülést tart.

— **(A kolozsvári Cipész- és Csizmadia-munkások Szakegylete)** jövő hó 7-ikén, vasárnap, a Redut összes termeiben nemzetközi világpostával, konfetti- és szerpentindobással egybekötött farsangi álarcos bált rendez.

— **(Rövid hirek.)** Ellopott automata. Kasztner Izsák Ferenc József-ut 69. szám alatt levő üzlete elől a konyakos automatát tegnap este ismeretlen egyének ellopták. — Verekedő munkások. A Pata-utca egyik házában az elmult éjjel két munkásember összeverekedett. Dulakodás közben egyikük, Pintye Juon kést rántott elő s azzal társát veszedelmesen megsebesitette. A késelő munkás ellen az eljárást megindították. — Kéménytüz. Az este fél nyolc órakor a Kajántó-utca 7. szám alatt, a Tordai-féle házban kéménytüz ütött ki. A tüzoltók gyors megjelenése, elejét vette minden további bajnak. — Tyukot lopott. Bartha József mezőképényi lakos az este egyik külvárosi udvarból tyukot lopott. Mikor zsákmányával tovább akart állani megcsipték és átadták a rendőrségnek. Tettét tagadja.

— **(Almásy Lola öngyilkossági kisérlete.)** A kolozsvári közönség előtt is ismert nevü *Almásy* Lolának az aradi Nemzeti Szinház egyik legemlegetettebb nevü tagjának kinek nem egy ügyét tárgyalta már az egész ország sajtója: öngyilkossági kisérletének hire járta be az elmult éjjel Arad városát. Este nyolc órakor, midőn édesanyja, kivel együtt lakik, távozott a szobából, öngyilkossági szándékból morfiumot ivott. Félholt állapotban találta *Tisch* Mór aradi szinházi orvos, akit anyja rögtön elhivatott. A gyorsan érkezett orvosi segélynek sikerült megmenteni az életunt szinésznőt. Mikor magához tért aléltságából, azt mondta, hogy az *anyagi gondok miatt akart meghalni*. Az idejekorán alkalmazott ellenszerek s a gondos ápolás gyorsan megtették hatásukat. Éjfél felé Almásy Lola már jobban érezte magát s valószinüleg pár nap mulva elhagyhatja az ágyat. Meglepetést kelt, hogy épen Almásy Lola kisérlett meg öngyilkosságot anyagi gondok miatt, kinek ékszerei és egy-egy uj darabban bemutatott szenzációs toáletjei közbámulat tárgyát képezik Aradon.

— **(A párbaj ellen.)** Az országos párbaj-ellenes szövetség igazgatótanácsa tegnapelőtt népes ülést tartott Rakovszky István számvevőszéki elnök, elnöklete alatt. Az ülésen, melyben nagy és előkelő közönség vett részt, először a legsürgősebb teendők végzésére bizottságot küldöttek ki. Ezután azt a memorándumot terjesztette elő az elnök, melyet Edvi Illés Károly készitett, s a melyben a büntetőtörvény olyaténmódositását kéri, hogy a párbajozó nemcsak államfogházzal legyen büntethető, hanem közönséges fogház büntetést avagy börtönbüntetést is kaphasson. Az ülés a memorándum javaslatot elfogadta és legfeljebb küldöttségileg adja át az igazságügyi miniszternek.

— **(A rétsági postarablás.)** Ebben a rejtélyes és kegyetlen gyilkosság-ügyben a társadalom még mindig nem kapta meg az elégtételét: a tettesek még mindig nem kerültek kézre. A rétsági, gyarmati és váci csendőrségek ugyan fáradhatlanul nyomoznak a gyilkosok után, de eddigelé bizony nem sikerült kideriteni a gyilkosokat. A tegnap éjjel végre érkezett egy távirat Vácról a budapesti reggeli lapokhoz, hogy a váci csendőrség Bodroggai György Istvánt letartóztatta, a kit Vácon a Lókuscsárda tulajdonosának ismernek. A csendőrség sok terhelő körülményt állapitott meg Bogroggai György személyét illetőleg, ugy hogy letartóztatása szükségesnek látszott. Bodroggai valamikor a fővárosban a Ferenc utca 17. számu házban volt kocsmáros. Vad természetü, nagy indlatu és sötét szándéku ember, akit vadsága miatt még most is emlegetnek a Ferenc-városban. A váci csendőrség Bodroggai György letartóztatása alkalmával annak házában megtalálta a feszitővasakat, a melyeknek segélyével a gyilkos a postaládát kifeszitette. Bodroggai mindent tagadott és nehéz lesz rábizonyitani ezt a gyilkosságot, amely ugy látszik, ép ugy feledésbe fog merülni, mint tiz év előtti rétsági postarablás, amelynek tettesei még mindig nem kerültek hurokra.

x **Rendkivüli könyv-árleszállitás** a bolti árak felére és harmadára. Sokfelől érkező kérdezősködésre a Franklin-Társulat közhirré teszi, hogy ez árleszállitás már csak ez év február végéig marad hatályban. Azontul ismét a rendes bolti-árak lesznek érvényesek.

x **(Városunk elismert)** *és legjobb* **Mű-selyem** *festője és vegyészeti ruhatisztitója* **Czink József** Kolozsvárt, Weselényi Miklós-utcza 25. szám (a postával szemben.) Gyászruhák 24 óra alatt festetnek feketére. 2724. 23—90

NEMZETI SZINHÁZ.

Kolozsvár, szerdán, 1904. jan. 27-én:

Flirt nagysám.

Szinmü 3 felvonásban.

Kezdete 7-kor, vége fél 10 kor.

Holnap csütörtökön, jan. 28-án.

Aranyvirág.

SZINHÁZ.

Heti müsor:

Szerda: Flirt nagysám. (b. 112. sz.)
Csütörtök: Aranyvirág. (b. 113. sz.)
Péntek: A vasgyáros, (b. 114. sz.)
Szombat: Közönyt közönnyel. (b. 115.sz)
Vasárnap d. u.: Iphigenia Taurisban. (Ifjusági előadás.)
„ este: A betyár kendője. (b. 116

* **Vándorlegény.** Kis közönség; nyomott hangulat szinpadon, nézőtéren egyaránt, ez a képe a tegnapi előadásnak, mely ennélfogva nem is tartozott a sikerültebbek közé. A szereplők a régiek voltak és igyekeztek hamarosan lemorzsolni a három felvonást, hogy minél előbb juthassanak a vacsorához. Igy azután ők is, a közönség is meg voltak elégedve.

* **Szinházi hirek.** A szinház heti müsora megváltozott. Holnap ugyanis az Aranyvirág, pénteken A vasgyáros, szombaton Közönyt közönnyel és vasárnap este A betyár kendője kerül szinre. A vasgyárosban Laczkó A., Tövölgyi M., T. Csige B., Szakács, Szentgyörgyi, Somlai, Mészáros, Szegő fogják játszani a főszerepeket.

Vasárnap délután lesz a hetedik ifjusági előadás e szezonban. Az előadás tárgyául Goethe: „Iphigénia Taurisban“ cimü drámáját tüzte ki az igazgatóság. A bevezető értekezést a dráma forditója, dr. *Csengeri* János tartja.

Táviratok

Tisza Bécsben.

Budapest, jan 26.

A miniszterelnök ma este 11 órakor Bécsbe utazott. Megelőzőleg hosszas minisztertanács volt.

Az uj választások.

Budapest jan 26.

Elterjedt hirek szerint már sok helyütt megindultak a választási mozgalmak. Nyitra- és Pozsonymegye összes községeiben, a birók és jegyzők irják össze a szabadelvü választókat.

A nagykikindai választás.

Budapest, jan. 26.

Délután 4 órakor a szavazatok aránya:

Telecsky Kristóf	437
Zichy Vladimir	268
Petrovich Lázár	63

Ekkor Zichy és Petrovich viszszaléptek a jelöltségtől, mire Telecsky Kristófot megválasztott képviselőnek jelentették ki.

Smialovszky inditványa.

Budapest, jan. 26.

A disszidens Smialovszky Valev inditványa, bombaként hatott a kormány és pártjára, mig az ellenzéken barátságos fogadtatásra talált.

Hir szerint az inditványt benyujtás előtt megmutatták Tiszának, a ki azonban kijelentette, hogy azzal egyet nem ért.

Az „Otthon“ az ujságirók munkaszünete ellen.

Budapest, jan. 26.

Az «Otthon» irók és hirlapirók köre ma rendkivüli választmányi ülést tartott, melyen a keresk. miniszter átiratát tárgyalták, az ujságirók vasárnapi munkaszünetére vonatkozólag. Két okból nem járulnak hozzá a miniszter átiratához. 1) Mert a kormányhatalomnak oly befolyást biztositanának a ujság irással szemben, melyet a sajtószabadság kizár. 2) Veszélyezteti az egyetértést a sajtó munkásai és kiadói között. Hivatalos órák korlátai közé az ujságirókat szoritani nem lehet, mert azt mindig az események irányitják.

A határozatot közlik a miniszterrel.

Az orosz—japán háboru.

Budapest, jan. 26.

Tokióból jelentik: Japán tiz millió hadi kölcsönt vett fel.

A párisi osztrák magyar nagykövet kijelentette egy francia hirlapiró előtt, hogy nem hisz a háboru lehetőségében, mert bizik Miklós cár békés hajlamaiban.

Londonból jelentik: Wundlud városban, a német hatóság székhelyén 8000 benszülött megtámadta a német katonákat és rettenetes kegyetlenkedéseket vittek véghez. Négyszáz benszülöttet sikerült elfogni.

Gróf és hirlapiró.

Budapest, jan. 26.

Ma délután történt meg Fényes László és Károlyi György gróf között a párbaj, mely Fényes László megsebesülésével végződött. A felek nem békültek ki.

Főherceg és szinésznő.

Budapest, jan. 26.

A „Pesti Hirlap“ hétfői száma egy érdekes történetet közöl egy Magyarországon élő főhercegről és egy szinésznőről. A „Bud. Tud.“ most illetékes helyről nyert felhatalmazás alapján kijelenti, hogy a két fél nem is ismeri egymást.

Andrássy Gyula gróf a helyzetről.

Budapest, jan. 26.

A képviselőház folyosóján ma érdekes párbeszéd folyt le Andrássy Gyula gróf és Szatmári Mór képviselők között. A két képviselő a politikai helyzetről beszélgetett, eközben Szatmári fölemlitette, hogy sokan Andrássy grófban nézik a jövendő miniszterelnököt.

— Nó én kijelentem, felelte Andrássy, hogy ez a hiresztelés teljesen valótlan. A mai helyzetben nem is gondolok arra, hogy a dolgok élére juthassak, mert azt tartom, hogy anélkül, hogy ne biztositsa magának a miniszterelnök a házszabályok revizióját, önérzetes ember nem fogadhat el kormányelnökséget. Ma pedig erre kilátás nincs. Nem látom a kibontakozást, legfeljebb talán a választások utján.

Szatmári közbeszólt, hogy nem érti, mit akarhat.

Tisza — tegyük fel — ugymond, hogy sikerült neki az ujoncjavaslaton keresztül küzdeni magát, de mi lesz azután? A választástól nem remélheti a kibontakozást.

— A választás, ha lesz — válaszolta Andrássy — nem is annyira az ellenzék, mint inkább a szabadelvüpárt lesz ellene, mert csak akkor lesz szerintem, ha Tisza azt látná, hogy a szabadelvüpártnak magának fogyatékos homogenitására nem támaszkodhat. De különben magam is azt tartom, hogy a választások nem változtatnak a helyzeten. Végül Szatmári kérdésére a házszabályok módositására vonatkozólag is nyilatkozott a gróf. Ő is feltétlenül szükségesnek tartja, hogy az obstrukció teljesen ki ne rekesztessék, de igenis kivánatos, hogy lehetőleg megnehezitessék és hogy csak nagy célok érdekében és kompakt, komoly pártok tudhassák megcsinálni.

Budapesti gabona-tözsde.

Ugy a kész buza, mint a határidőüzlet csendes, változatlan.

Névleges árak:

Buza ápr.	786—87
Rozs „ „	660—61
Zab „ „	549—50
Tengeri máj.	528—30

REGÉNY.

Synnőve Solbakken.

Irta: **Björnstjerne Björnson.**

Forditotta: **Jeanette.** (46)

A völgy összes kutyái, melyek egész héten kényelmesen nyujtózkodtak a ház előtt, összetalálkoztak és vad ugatással páronkint szaladgáltak versenyt a mezőre.

Az emberek nyugodtan áldogáltak a házak és templom fala mellett, halk hangon szórakoztatták egymást.

Az ut mely e fal mellett vezetett, nagyon keskeny volt, a házak pedig a tulsóoldalon szorosan voltak egymás mellett, az asszonyok rendszerint a fal mellett a férfiak pedig az átellenben levő házak mellett, szemközt velük állottak. Mikor már jóideig áldogáltak igy egymással szemben, csak akkor mertek átmenni egymáshoz beszélgetni, sőt ha bizonyos távolságban ismerőst láttak meg, azt sem merték üdvözölni, mig az alkalmas pillanat el nem érkezett — t. i. akkor, ha az ujonnan érkezett, a jelenlevőhöz oly közel ért, hogy a köszöntés elkerülhetetlen volt, akkor is félig elfordult arccal és rövid szavakkal történt miután mindegyik helyére visszavonult.

Midőn a Granlindeniek ideérkeztek, még jobban elcsendesültek, mint azelőtt. Sämund nem sok ismerőst talált, igy gyorsan elhaladtak a sor előtt. Ingeborg és leánya azonban a legelsőkül megállott. Ezért aztán a férfiaknak, ha a templombamenés ideje elérkezett egész soron végig kellett mennie, hogy hozzátartozóikkal együtt menjenek a templomba. E pillanatban három vadul száguldó kocsi érkezett és meg sem álltak, mig a tömeg közepére nem értek. Sämund és Thorbjörn, kiket majd eltiportak, egyszerre pillantottak fel. Az első kocsiban Nordhaug Kund ült egy öreg emberrel, a másodikban nővére férjével, a harmadikban pedig a cselédség.

Apa és fiu ezeket megpillantva egymásra tekintett; Sämundnak egy arcizma sem rándult meg, Thorbjörn azonban egészen elhalványodott. Mikor másfelé tekintettek éppen a Solbakkeni családot pillantották meg, kik szemközt megálltak, hogy Ingeborg és Ingridet üdvözöljék.

A kocsik éppen közéjük hajtottak, igy beszélgetésük megszakadt és midőn néhány perc mulva ismét folytatták. Alig ócsudtak fel a meglepetésből és szemeiket körüljártatva, észrevették, hogy Sämund és Thorbjörn mellettük állnak, reájuk pillantva.

Gattorm oldalt forditá fejét, felesége pedig Thorbjörnt vizsgálgatá, követve az iránt, hogy hová néz Thorbjörn oly mereven. Synnőve, kinek tekintete Thorbjörnön pihent, észrevéve anyja tekintetét, megragadá Ingrid kezét, mintha üdvözölné, jóllehet ezt már előbb megtevé. Hirtelen észrevették, hogy cselédeik, ismerőseik őket figyelik meg; Sämunk tehát odalépet Guttormhoz, félreforditott fejjel nyujtá kezét mondván:

— Köszönet a legutóbbiért.

— Köszönettel viszonzom, — felelé Gattorm.

Azután Sämund Karenhez fordult:

— Köszönet a legutóbbiért.

— Köszönöm és viszönzom, — mondá Karen, fel sem pillantva.

Thorbjörn követé atyját, hasonlóan üdvözölve, azokat. Sämund most Synnővéhez érkezett és reá pillantott, Synnőve is reánézett és elfelejtett köszönni. E pillanatban ért oda Thorbjörn.

Nem szólt semmit, Synnőve sem, csak felületesen nyujták kezeiket egymásnak, egyikök sem mert felpillantani, egyik sem birt arrébb mozdulni.

(Folyt. köv.)

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Ujdonság. Nem. Ez nem ujdonság. De nem is jó vers s igy nem is közölhető.

P. D. Tehetséges ember dolga, kinek mondani valói is akadnak. Hogy a gondolatokat a formán keresztül még homályosan sejteti, hogy a kinek kedvéért ósdiságokba csap át, mindez meggátolhatja a közlést, de mindezek dacára bizalommal nézhetünk további munkássága elé.

Felelős szerkesztő
HERCZEG JENŐ.
Laptulajdonos:
GOMBOS FERENCZ.

NYILTTÉR.

Tudomásul!

Szives tudomására hozzuk a n. é. közönségnek, hogy a téli idényre egy alkalmi bevásárlás folytán a **Deák Ferencz-utcza 40. sz. alatt levő nagy posztó- és gyapjuszövetáru raktárunkat**, nagyobb mennyiségü

maradék-szövetekkel

bővitettük ki, melyek a legfinomabb magyar, angol és skót gyártmányu kelmék: teljes **öltözék-, felöltő-**, ulster- és télikabátoknak nagyon czélszerüek és olcsóságuknál fogva igen alkalmasak. Továbbá a legfinomabb **fekete kelmék**

báli és szalon

öltözékeknek, a legujabb divatu szövetek, **korcsolyázó öltözékeknek** és **kostümöknek** nagy választékban.

Nagy választék szörmeárukban.

A nagyérdemü közönség szives pártfogásáért esedezik

Moskovits B.
örökösei.
Zauderer
üzletvezető.

Iskola Alapítvány – Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală – BCU Cluj-Napoca

A kisbirtokosok által

sajátkezüleg, a legnagyobb gonddal, angolnyelves és rafiás eljárással készített, kitünő minőségü, vagyonilag szavatolt fajtiszta, I-sőrendü, miniszteri szokványrendeletnek minden tekintetben megfelelő

szőlőlugasnak is kiválóan alkalmas

csemege és borfaju szőlőoltások a tapasztalatok során **fajtisztának, a legjobbaknak és legmegbizhatóbbaknak bizonyultak!** — Minden nagyhangon hirdető, gyárilag füllesztett, reclamirozott, előhajtásos oltást messze felülmulnak! — Chasselás, muskotály és más legkiválóbb csemegefajokból összeválogatott

I-sőrendü lugas-gyüjtemény ára:

(melyeknek megeredéséért és jóságáért felelősség vállaltatik)

1. Kis összeállitás 15 drb. ..... 5 kor.
2. Nagy összeállitás 30 drb. ..... 10 kor.

a) Borfajok:	b) Csemegefajok:
Amerikai ripária portális alanyon oltott gyökeres, fás és zöld oltványok ára tavaszi szállitásra:	Árak tavaszi szállitásra értendők:
Ezer drb..... 200 k.	Ezer drb..... 220—240 k.
Száz drb..... 22 k.	Száz drb..... 25— 30 k.
Tiz drb..... 2 k 50 f.	Tiz drb. .... 3— 5 k.

Hazai szőlőfajok! Filloxeramentes!

3002 8—* **Szőlőkirály. (Delaware.)**

A kötött talajon egyedül használható olyan rendkivül korai directtermő, melynek 25—26%-os czukor és szokatlanul nagy szesztartalmu bora igen jó, hasonló a szomorodni másláshoz és a madérához. Silányabb kerti vagy homoki borok feljavitására. Gyengébb évbeli termések házasitására nem lehet eléggé ajánlani. A delaware franczia szigetről 17 évvel ezelőtt közvetlenül az érmellékre portált ezen perenosporának ellentálló szőlőfaj termi manapság hazánkban a legjobb és legerősebb bort s méltán nevezhetjük a **borok királyának. A jövő szőlőszet kincse**. Mindenütt megterem, ugy a homokon, mint a kötött agyagos, meszes, köves, palás és nyirkos talajokban. Ezen beoltás nélkül termő, biztosan jól megforradott, rendkivül (tartós szivós zöldhajtása 1—20 hideget is kibiró) korán érő csemegefaj, felhozott előnyeinél fogva **megérdemli hogy** kertjeinkben, barázdákon, keritések és házaink fala mellett s minden egyébre nem használható helyeken mint

szőlő-lugas tenyésztessék!

100 darabból álló lugas-gyüjtemény csomagolva és postán feladva csak 10 korona.

Borkirály! Mintabor 2 korona. (Delaware!)

Ripária portális telepek! • Nagymennyiségü ripária eladás!

Tisztán kezelt valódi érmelléki fajborok!

Palaczkokban, ugy mint hordókban, kicsinyben és nagyban a legjutányosabban beszerezhető s kivánatra válaszbélyeg ellenében bővebb felvilágositást, vagy 1 korona utánvétel mellett **mintabort küld:**

Az Érmelléki Szőlőszeti és Borászati Szakközlöny
mint Országos Hirdetési Kalauz
SZÉKELYHID = (BIHARMEGYE).

Hántolt cser és tölgyfa raktár!

A legjobb tüzifa téli fütésre a

hasitott bükkfa!

1/2-öl 2 m³ karók közt rakva száraz hasitott bükkfa házhoz szállitva

10 korona 50 fillérért

kapható

Wertheimer Vilmosnál

Széchenyi-tér (a vashid mellett).
Babos-palota.

Vágott száraz bükkfa 500 kg. vételnél házhoz szálli va 1 kor. 50 fill.

Nagyobb vételnél tetemesen olcsóbb!

2818 32—50

Szabott árak! **Lebovits Izidor** Pontos kiszolgálás!

Kolozsvár

Wesselényi M.-utcza 20.

Ajánlja ujonnan berendezett és a legnagyobb kivánalmaknak megfelelő

férfi-divatáru

üzletét.

Legnagyobb választék:

Kalap, Ing, 2862 19/50 Nyakkendő, Kesztyü, Esőernyő

és minden e szakmába vágó czikkekben.

A hires és közkedveltségnek örvendő
K.-IMPERI

Répáti savanyuviz

mindig friss töltésben kapható minden füszerkereskedésben és vendéglőben.

Kizárólagos főraktár Kolozsvárt:

Veress Károly Dézma-utca 1. (Telefon 466) 29.9 10—35

ELADÓ készpénzfizetés mellett, kezelés hiánya miatt Kolozsvár legforgalmasabb utczájában fekvő

szatócs üzlet

Korlátolt italmérés és dohány-árudával.

Kimutatható 16.000 K. évi forgalommal, hitelüzlet teljesen kizárva. Üzlethez tartozó 4 szoba, 2 konyha, 2 élés kamara, 2 pincze, 1 istálló, 3 faszin helyiségekkel. Évi bér 600 frt, áruraktár berendezéssel 1500 forint.

Czim e lap kiadóhivatalában megtudható. 2938 6—10

A városi és vidéki Nagyközönség szives figyelmébe.

Vadászati-, sport- és fényképészeti czikkek!

Bronztárgyak, Dohányzó és irókészletek, Képkeretek, Nippek és Disztárgyak.
Valódi angol és franczia Illatszerek, Kölnivizek, Toilett és gyógy-szappanok.
Fog, Köröm, Haj és Ruhakefék.

Bebe és öltöztetett BABÁK minden nagyságban! ! RICHTER-féle Horgony Kőépitő szekrények!

Mindenkoru gyermekeknek **Játékszerek, Hintalovak, Babakocsik, Társasjátékok,**

Laterna Magikák, Szobatornaszerek, Fényképező gépek, legjobb minőségü érzékeny lemezek, Filmek és papirok, Cartonok, vegyszerek.

Schuster Emil Kolozsvár, Mátyás király-tér. Telephon: 185.

Norinbergi, diszmü, játék, sport, vadászati és fényképészeti kellékek áruháza. (Gróf Rhédey-palota.) Telephon: 185.

Legkiválóbb gyártmányu szeretes és golyós **Vadászfegyverek Revolverek. Töltényhüvelyek és Revolvertöltények.** Vadászczipők és Csizmák, Halinak, Gummi Vadász csizmák és Czipők, Amerikai Sárczipők urak, nők és gyermekek részére.

Valódi dániai iramszarvas **Börkabátok** szörme vagy flanell béléssel.

Börnadrágok, Mellények és Sapkák. Vizhatlan **Loden Felöltők, Kabátok és Sapkák, Kötött. szőr, Glace, szarvasbőr és valódi Angol Kesztyük.** Teljesen veszélytelen **villamos zseb és olvasó lámpák, külön telepek.**

Valamint több itt fel nem sorolható czikkek állandó nagy választékban.

2813 176—360

Alkalmi ajándéktárgyak!

Játékszerek.

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE.

Államadósság, közkölcsön.		Mai záró árfolyam Pénz	Áru
Magyar aranyjáradék	—4%	119—	119 50
„ kor. járadék	3½ „	90 90	91 30
„ kor. járadék	—4 „	99—	99 40
1876. kel. vasuti áll. köl.	4½ „	— —	— —
1889. áll. vas. ar. kölcs.	4½ „	— —	— —
„ „ „ ez kölcs.	4½ „	— —	— —
All. köl. vaskapucélj. kr.	— 3 „	86—	87 —
1870. nyeremény kölcs. 100 frt		209—	212 —
Magy. regále-kárt. kötv.	4½%	— —	— —
Horv.-Szlav. kárt.-kötv.	4 „	101—	102 —
M. földtehermnnt. kötv.	4 „	98 50	99 50
Horv.-Szlav. » »	4— „	98 50	99 50
Tiszai és szeg. nyer. köl.	4 „	162 50	165 50
Horv.-Sz. jelz. föld. kötv.	5 „	100 75	101 74
Egyes osztr. jár. papir.	4— „	100 50	101 —
» » » ezüst.	4— „	100 50	101 —
Osztr. aranyjáradék	4 „	120 50	121 —
» koronajáradék	4 „	100 50	101 —
» áll. sorsj. 1854.	3— „	180	190 —
» » 1860-ból 500 frt	4 „	156—	158 —
» » 1860-ból 100 frt	4 „	185 50	188 50
» » 1864-ből 100 frt	—	256—	261 —
» » 1864-ből 150 frt	—	256—	261 —
Budapest főv. kölcs.	4²/₁%	— — 97 75	98 75
Bdpest székes főv. kölcs.	4%	97 75	98 50
Temes-Béga v. szab. köl.	4 „	98—	99 —
Záloglevelek, elsőbbségek.			
Belv. tkp. r. t. kor. ért.	4½%	101—	102 —
Egyesült főv. tkptár	4½ „	100 75	101 75
» korona ért.	—4 „	98 50	99 50
Kisbirt.-orsz. földh.-int. 34 év	5 „	103 25	104 25
» 50½ évre kor. ért.	5 „	103 25	104 25
» 50½ évre — —	4½ „	101—	102 —
M. agr. és jb. szőlőkötv.	4 „	98—	99 —
» » járadékjegy	4⅕ „	101—	102 —
» » záloglev. k.	4½ „	100 50	101 50
M. földhitel oszt. ért.	4½ „	— —	—
» » » » 41 é.	4 „	99 35	92 25
» » kor. é. 50 évre	4 „	99 25	100 25
» » kor. é. 63 évre	4½ „	90 50	91 50
» » szab. és talajjav.	4 „	98 75	99 75
Magy. jelzálog-hitelbank	4½ „	100 25	101 25
„ ugyanaz 50 évre	4½ „	100 25	101 25
„ „ — —	4 „	98 75	99 75
„ 50 évre kor. é.	4 „	98 75	98 75
M. orsz. közp. t.-p.	4½ „	100 75	101 75
M. t.-p k. jelz. bankja	4½ „	101—	102 —
» » közs. kötv.	4 » „	100 50	101 50
» » » »	4 „	98 50	99 50
Pesti haz. tp. közs. k.	4½ „	100 25	101 75
» » » » kor. é.	4 „	99	100 —
Pesti m. keresk. bank	4½ „	100—	101 —
» » » » kor. é.	4 „	98 75	99 75
» közs. k. viszf. 110 frt	4 „	107—	108 —
» » » » 105 k.	4 „	98 50	99 50
Adria tengerh. r. t.	4½ „	101 50	102 80
Bpest-közuti v. t.	4 „	100 50	101 50
Bpest villamos v. vasut	4 „	98—	98 50
Bpest-pécsi vasut	4 „	98—	99 —
Kassa-oderb. 1889. ez.	4 „	99 75	100 75
» » 1889. ar.	4 „	118—	119 —

Bankok részvényei.		Mai záró árfolyam Pénz	Áru
Angol-Osztrák bank	5%	284—	286 —
Budapesti bankegyesület	5 „	102—	103 —
Első magyar iparbank	5 „	342—	345 —
Fiumei hitelbank	5 „	139—	142 —
Hazai bank részv.-társ.	5 „	214—	216 —
Hermes m. ált. v.-ü r. t.	4 „	240—	260 —
Horvát orsz. jelzálogbank	5 »	240—	243 —
Magy. agrár- és jár.-b. rt.	—	450—	460 —
Magy. általános hitelban.	5 „	767 50	768 —
Magy. ipar- és keresk. bank	5 „	— —	— —
Magy. jelz.-hit.-bank l. kib.	5 „	518—	518 50
Magyar kereskedelmi r.-t.	5 „	567—	572 —
Magyar leszámitolóbank.	5 „	460—	461 —
M.-tak.-p. közp. jelz. bankja	5 „	1075—	1100 —
Osztrák hitelintézet	5 „	673 75	674 25
Osztrák-magyar bank	5 „	1595—	1605 —
Pesti m. keresk. bank	5 „	2873—	2878 —
Takarékpénztárak.			
Belvárosi tak.-pénzt. r.-t.	5%	238—	239 —
Budapest III. kerületi		— —	— —
Budapest-Erzsébetvárosi		— —	— —
Bud. tp. és orsz. zálogk. rt.		430—	435 —
Egyesült Bpest fővárosi		2500—	2510 —
Magy. ált. tak.-pénzt rt.		580—	588 —
Magyar orsz. központi		1695—	1705 —
Pesti hazai első tak.-p.		20800—	21000 —
Biztositó társaságok.			
Bécsi biztositó társulat	5%	435—	445 —
Bécsi élet- és jár.-bizt. társ.	5 „	600—	610 —
Első m. ált. bizt.-társ		7925—	7975 —
Foncière pesti bizt. int.	5%	240—	245 —
Magy. jég- és viszontb. rt	5 „	324—	330 —
»Nemzeti« baleset bizt. rt.	5 „	230—	235 —
Pannonia viszontb. int.		2100—	2200 —
Gőzmalmok.			
Konkordia malom		180—	190 —
Első budapesti malom.		1285—	1295 —
Erzsébet malom.		453—	458 —
Luiza malom.		240—	250 —
Pesti henger malom.		785—	800 —
Molnárok és sütők malma.		405—	415 —
Pesti Viktória malom.		490—	500 —
Különféle vállalatok.			
Bp.-szt.-lőrinc téglagyár rt.		300—	320 —
Egyes. tégla- és cement gy.	5%	53—	55 —
Ész.-magyarorsz. kőszénb.	5 »	222—	228 —
F.-m. orsz. bánya és kohómü	5 »	450—	460 —
Kőbányai gőztéglagy. rt.		920—	940 —
Kőszénb. és téglagy. rt.		450—	455 —
Rákosi téglagyár		— —	150 —
Magyar aszfalt részv.-t.	5%	98—	100 —
Magy. ált. kőszénb. rt.		286—	289 —
Magy. keramiai-gyár rt.	5 »	125—	130 —
Salgó-tarjáni kőszénb.	5 »	566—	568 —
Ujlaki tégla- és mészégető		300—	303 —
Első m. gazd. gépgyár rt.	5 »	150—	155 —
»Danubius« m. hajógy. rt.	5 »	145—	150 —
Ganz és társa v.-ö. r.-t.		2650—	2660 —

		Mai záró árfolyam Pénz	Áru
Magy. vag. és gép. r.-t.		— —	— —
Nicholson gépgyár r.-t.		185—	200 —
Rima-mur. S.-t. vasmü r.-t.	5%	484 50	485 —
Schlick-féle gépgyár		340—	345 —
Athenaum		220—	230 —
Franklin-társulat		515—	520 —
»Pallas« irod. és ny. r.-t.		— —	— —
Pesti könyvnyomda r.-t.		2850—	295 0 —
Ált. vaggon-kölcsönző r.-t.	5%	730—	750 —
Bihar-Szilágyi olajipar r. t.		270—	280 —
Brassói cellulose gyár		315—	325 —
Budapesti ált. vil. r.-t.		308—	310 —
Első magyar betüöntő r.-t.		200—	210 —
Első magy. gyapjum. gy.		560—	580 —
Első magy. rész.-serfőző		2850—	2950 —
Első magy. sertéshiz. r.-t.		440—	460 —
Első magy. szálloda r.-t.		510—	515 —
Fiumei rizshántó és kem. gyár		2390—	2425 —
Goschwind féle szeszgyár		1010—	1040 —
»Hungária« mütrágya-gyár		215—	225 —
Kőbányai polg. sertőző r.-t.		278—	282 —
M. cukoripar részv.-társaság		1600—	1610 —
Magy. vasuti forgalmi rt.	5%	370—	380 —
Magyar villámossági r.-t.	5 »	290—	292 —
Nemzetközi villámos társ.	5 »	565—	570 —
Nemzetk. wag.-kölcs. r.-t.	5 »	570—	580 —
Adriai tenger haj. rt.	5 »	485—	488 —
Budapesti közuti vaspálya		— —	— —
» » nov. közep.		587 50	588 —
» « és v. jegy		370—	375 —
Bpesti vill. városi vasut	5%	328 5.	319 —
Bpest-ujpest-rksp. vill. vasut		177—	182 —
Déli vasut		59—	60 —
Cs. és kir. dunagőzh. társ.	5%	870—	880 —
Kassa-oderbergi vasut	4%	384—	388 —
Magyar gácsországi vasut	5 »	401—	403 —
Osztr. magy. államv.	5 »	672 30	673 —
Sorsjegyek.			
Bazilika sorjegy		18—	20 —
» osztr. felülbély.		21 50	22 59
Bécsv. ny.-k 1874-b.		512—	527
Budavári sorsj.		160—	170 —
» osztr, felülbély.		173—	180 —
»Jó szív« egyes. sorsjegy.		9 75	1 55
» osztr. felülbély.		9 75	10 25
Magy. vörös-kereszt		26—	28 —
» » o. felülb.		28—	30 —
Olasz vörös-kereszt		38—	39 —
» » o. felülb.		47—	48 —
Osztr. vörös-kereszt.		80—	82 —
Osztrák hitelintézet sorj.		55—	57 —
Pálffy-sorsjegy		166—	176 —
Pénznemek és váltók.			
Arany. magy. v. o. vert		11 35	11 43
Ném. b. bankj. (100 mrk.)		117 05	117 35
Franczia bj. (100 frank)		95 15	95 53
Olasz bankj. (100 líra)		95 15	95 07
Papirrubel darabonként		2 52	2 37
Váltók London, 1o font st.		239 67	240 52
» német bankp. 100. m.		117 07	117 50

Kitünő minőségü tüzifa

tiszta méretekben kapható

Betegh Péter

faraktárából

1 öl 4 köbméter I. oszt. nem usztatott hasábos bükkfa 11 frt.
1 öl 4 köbméter I. oszt. nem usztatott vastag hántottfa 11 frt.
1 öl 4 köbméter I. oszt. nem usztatott hasábos tölgyfa 10 frt.
1 öl 4 köbméter I. oszt. nem usztatott vegyes dorongfa 9 frt.
1 öl 4 köbméter II. oszt. nem usztatott szép hántottfa 9 frt.

Házhoz szállitva 1 forinttal drágább.

2833 Waggonszámra árengedmény. 35/50

Viszonteladóknak jelentékeny árkedvezmény.

Megrendelhető irodahelyiségemben: Egyetem-utca 3. sz. Szele Márton, Dániel Antal és Tauffer Dezső tőtéri üzleteiben.

UJSÁG

POLITIKAI NAP LAP

A FÜGGETLENSÉGI S 48-AS (KOSSUTH) I ÁRT ERDÉLYRÉSZI NAPILAPJA.

Megjelenik minden nap reggel 6 órakor egy nagy iven.

Tudósitásaival megelőzi a fővárosi lapokat.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Negyed évre ..... 6.—
Fél évre ..... 12.—
Egész évre ..... 24.—

Mutatványszámokat 8 napig ingyen küldünk.

UJSÁG
KIADÓHIVATALA KOLOZSVÁRT
EGYETEM-UTCZA 7.

Nyomatott: Gombos Ferencz Lyceum-könyvnyomdájában, Kolozsvárt.

Iskola Alapítvány – Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală – BCU Cluj-Napoca